Барыы дойдулар пролетарийдара, холбоҕуҥ!

САНГА ОЛОХ

Хаһыат
1931 сыл алтынньы
15 күнүттэн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААҺЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҺЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 127 (6419) | 1986 сыл. Алтынньы 21 күнэ | Сыаната 3 харчы.
ОПТУОРУННЬУК

Түргэтэтии пятилеткатыгар саамай үрдүк кирбиилэр дьүөрэлээхтэр

Диринҥэр инникилэр

Ойуун эргиэнин предприятиелэрин иккиардыларыгар социалистическай куоталаһыы тоҕус ыйдааҕы түмүгэ тааһарылынна.

Ойуун эргиэнин тэриллэлэрэ 12 мөл. 100,6 тыс. солкуобайдаах араас табаары атыылаан тоҕус ыйдааҕы былааны 106,2 бырыһыан толордулар.

Диринҥээри предприятие (директор Н. Г. Пестерев) табаар эргиирин былааныын 107,6 бырыһыан толорон куоталаһыы иннинэ күөҥүгэр таҕыста. Вахсытаавы (В. В. Лыткин) уонна Чурапчытаабы (М. Н. Матвеева) предприятиелэр туһааннаҕыттан иккис уонна үһүс миэстэлэргэ тарыстылар.

Куоталаһыыта кыттар 10 предприятиелартан Хайахсыттаабы булан-талан үлэлээмнэ, нэһилиэнньэ көрдөбүлүн сиэтэ учуоттаамына табаар эргиирин былааныы 1,2 бырыһыанынан толорбото.

Л. МЕСТНИКОВА.

СОВХОЗ БАСТЫҢ МЕХАНИЗАТОРДАРА

Карл Маркс аатынан совхоз тракористара А. А. Седалищев, В. Х. Яковлев, Н. Л. Турантаев уонна М. Д. Пинигин сыл тоҕус ыйын түмүгүнэн үчүгэй көрдөрүүлэри ситистилэр. Кинилэр сайыҥны ыйдарта бригадьыыр А. А. Аржаков салалтатынан хонуу үлэтигэр сырыттылар.

Соҕоруттаабыта Норуоттар Доҕордоһуулара орденынан наҕараадаламмыт А. А. Седалищев «Беларусь» тракторынан 997 эталоннай гектардаах үлэни оторор былааныы иккі бүктэн ордуҥнан толордо. Онон Афанасий Афанасьевич бу күннэргэ XII пятилетка иккис сылын суотутар үлэлиир. Үрэх Күөрэ бригадатын эдэр механизатора Василий Яковлев былаанныымыт –кирбиитин 188 эталоннай гектарынан аһары түстэ.

Тиһиликтээх трактордар хаһаайыннара Николай Турантаев уонна Михаил Пинигин былааннарын 498 уонна 316 эталоннай гектарынан аһардылар. Совхоз тракторнай парката бастыннар ситиһиилэригэр тиҥиирэн тоҕус ыйдаах былааны 117 бырыһыан толордо.

Механизатордар бу күннэргэ тиэйэр-таһар үлэлэргэ сылдьаллар. Улуу Октябрь 69 сылын көрсө сылдьаалы кирбиилэрин ылар соруктаах үлэлиилэр.

В. МОРДИСКИН.

Шефтээхтэр көмөлөрө

Промкомбинат коллектива Субуруускай аатынан совхоз Болтоногоору отделениетын кытта шефтэһиини олохтообута хас да сыл буолла.

Аҕыйах хонуктаабыта промкомбинат үлэһиттэрэ Болтоноо икки күннээх субуотуньуту ыыттылар. «Эрчим» фермаҕа икки хотону сыбаатылар, түнүктэрин араамалаан уурдулар. Ону тэҥэ «Сардаана» фермаҕа өрөмүөнкуур үлэлэри ыыттылар. Субуотуньукка Семен Попов, Николай Давыдов, Александр Кузьмин уонна Мирон Ортоюков ордук таһаарыылаахтык үлэлэн табаарыстарыгар холобур буоллулар.

Бу көмөлөрүн иһин отделение сүөгүһүттэрэ махталлара улахан.

Д. КАМПЕЕВ.

Былааны таһынан гектардар

«Чурапчы совхоз тракторнай паркатын коллектива сыл тоҕус ыйыгар 18944 эталоннай гектардаах үлэни оторон былааныын 104 бырыһыан толордо. Отделениелэртэн ордук үчүгэй көрдөрүүнү Арыылаах трактористара ситистилэр. Кинилэр балаҥаммыт кирбиилэрин 3258 эталоннай гектарынан аһардылар. Ити—былаан 131 бырыһыана. Киҥэмки отделениетын тракторнай парката былааныын 121 бырыһыан толордо.

Сылаантан Семен Николаевич Макаров, Киҥэмкиттэн Иван Иннокентьевич Коркин совхозка бастыҥ көрдөрүүлээхтэр.

Оттон автопарк үлэһиттэрэ тоҕус ыйдаах былааннарын 111,9 бырыһыан толордулар. Бастыҥ водителлэр Николай Афанасьевич Петапов, Егор Егорович Макаров социалистическай куоталаһыыга юниэлэрин киниэхэ да биэрбэтилэр.

С. ТРОФИМОВА.

ИНТЕРНАЦИОНАЛЬНАЙ КОЛЛЕКТИВКА

Электростанция коллектива государственнай былааннары толоруута таһаарыылаахтык үлэлиир. Электроэнергияны оногуу былаана толоруллар. Ону таһынан линия өрөмүөнүгэр 20 тыс. солк. суумалаах үлэлэр ыытыллан, былаан 121,2 бырыһыан туолла. 2 тонна условнай дизельнэй уматык кэмчиланна.

Бастыҥтан бастыҥнар А. Г. Ширяев, А. В. Трутнев, Г. П. Кардашевскай уонна П. С. Ноев—интернациональнай коллектив киэн туттар үлэһиттэрэ.

Бу күннэргэ сэттис дизели санаан уларытар үлэлэри Борис Александрович Соколов салайаччылаах Москваттан кэлбит алта киһилээх бригада ыытар.

Е. МАКАРОВ.

КОРМОЦЕХХА—САҢА ТЕХНОЛОГИЯ

«Чурапчы» совхоз Арыылаахтааҕы отделениетын кормоцеҕар эбии аһылыгы киллэрэрдэ-таһаарарга аналлаах транспортер таҥылынна. Онон быйыл кормоцехха аһылыгы бэлэмнээһин технологията туспэрылынна.

Үлэ бу эпиэтээх учаастагар Анатолий Иванович Захаров салайаччылаах аҕыс үлэһиттээх звено туруорулунна. Дуҕа, лабыкта булкаастаах эбии аһылык кукуруоза 10 тонна оноһуллар. Толору кыамтатыгар киирдэҕинэ 14 тонна аһылык 3 фермаҕа тиэрдиллиэ.

Үс квартал түмүгүнэн отделение үүтү атыылаабыт былааныын 98,4 бырыһыан толорбута. Кормоцех сыл бүтэһик кварталыгар хаалыыттан тахсарга тиҥиинэн буолуо.

Н. МАКСИМОВ.

Московскай уобалас. Чоховскай ойуун «Ленинское знамя» колхоһугар механизатордарга, сүөгүһүттэргэ, хонуу үлэһиттэригэр достойнай солбуу бэлэмнээһиҥэ туох наадатын барытын оноголлор. Маанна үөрэхтээһиҥэ итиннэ идэҕэ үөрүүгэ үөу-аһы кэмчилээбэттэр. Былырыын 624 оҕо үөрэнэр орто оскуолата үлэҕэ киирбитэ, онно үөрэнэр-куреовой кабинет баар.

Снимокка: үөрэнээччи Таня Карелкина ыныгай көрүүтүгэр.

ССТА фотохрониката.

СҮӨҺҮ АҺЫЛЫГЫН БЭЛЭМНЭЭҺИҢҢЭ КУОТАЛАҺЫЫ ТҮМҮКТЭРЭ

Соҕоруттаабыта ССКП райкомун бюротун уонна райсовет исполкомун холбоһуктаах мунньахтарыгар сүөһү аһылыгын соҕотуоҥкалааһыҥа совхозтар, отделениелар, оттуур уонна дуҕа бэлэмнии звенолар, сельсоветтар, дьиэ кэргэттэр уонна бириидиилээн моой отчуттар куоталаһыыларын түмүгүн туһунан боппуруос көрүлүннэ.

Быйылгы дьыл курдан буолан сүөһү аһылыгын соҕотуоҥкалааһыныгар айбэх күчүмэҕэйдэри үөскэтта. Совхозтар оттонор ходуһаларын үгүс өттө өнүктээх үүнүүнү биэрбэтэ. Онон быйыл хайа да дьыллаабар айбэх звено ойуун тас өттүгэр көҥүн үлэлээта. Бүтэһиктээх түмүгүнэн ойуун үрдүнэн барыта 25248 тонна от бэлэмнэнэн сүөһү бу сүрүн аһылыгын соҕотуоҥкалааһыныгар бэлэтэммит кирбиилэр ыраабыынан сиҥиллибэтилэр.

Ол эрээри сорох звенолар уонна бириидиилээн отчуттар айылҕа үөскэппит күчүмэҕэйдэригэр түмсүүлээх, тэрээһиннээх үлэни утары туруорбан сезониаабы соруктарын аһары толорттоулар. Холбоһуктаах мунньахха быйылгы оттооһунтан общественность уонна ойуун тас өттүгэр оттообуттар ситиһиилэрэ чопчулаан бэлиэтэннэ.

Совхозтар күрэхтэһиилэриҥэр оттооһун былааныын 80,2 бырыһыан, аһылык бары көрүүнү бэлэмнээһин сорудаҕын 82,4 бырыһыан толорбут Субуруускай аатынан совхоз кыайыылааҕынан таҕыста. Субуруускайдар ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун кэһөрүллэ сылдьар Кыһыл знамятынан наҕараадаланнылар. Иккис миэстэҕэ «Мугудай» совхоз, үһүскэ—«Чурапчы» совхоз таҕыстылар. Бу хаһаайыстыбалар оттооһун уонна аһылык бары көрүүнү соҕотуоҥкалааһын былааннарын туһааннаҕыттан 72, 80,9 бырыһыан итиннэ 75,4, 78,4 бырыһыан толорттоулар. Бу үс совхоз ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун Бочуотунай грамоталарынан наҕараадаланнылар.

Оттон отделениелар куоталаһыыларыгар оттооһун былааныын 78,3 бырыһыан, аһылык бары көрүүнэрин бэлэмнээһин сорудаҕын 93,9 бырыһыан толорбут мараллайылар бастаатылар. Онон ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун кэһөрүллэ сылдьар Кыһыл знамятын киниэ тутар чиэстэннилэр. Иккис миэстэҕэ бу көрдөрүүлэри туһааннаҕынан 84,8 уонна 88,3 бырыһыанҥа тиэрдитэлээбит Чыаппара отделениета таҕыста. Оттон үһүс миэстэ арыылаахтарга анаанна. Киниилэр оттооһун былааныын 79,6 аһылык бары көрүүнү соҕотуоҥкалааһын сорудаҕын 83,5 бырыһыан толордулар. Кыайыылаах отделениелар эмиэ ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун Бочуотунай грамоталарынан наҕараадаланнылар.

Кэлин механизациялаах звенолар куоталаһыыларыгар сезон устата хас бириидин кэбитигэр таһаардахха 133 тонна оту кэбиспит П. П. Соловьев звенота (Болтоно) тэҥнэҕэн булбата. Ити эбии Соловьевтаахха «Юпитер-5 К» мотоцикл фондата анаанна. Иккис миэстэ хас бириидин кэбитигэр 82,3 тонна оттоммут М. Д. Николаев звенотугар (Соловьев) бэриллиннэ. Оттон үсүһү ити көрдөрүүнү 69 тоннаҕа тиэрдибит Ф. Д. Барашковтаах (Киҥэмки) ыллылар. Николаевтаах барыта 823 тонна оттоннулар, Барашковтаах—444. Соловьевтар «Дружба» эрбии фондатынан, оттон киҥэмкилэр туристическай путевкаҕынан бириэмийэлэннилэр.

Механизированнай ангардаахтарга Арыылаахтан И. В. Каженкин звенота кыайыылааҕынан аатланна. Иккис миэстэни эмиэ бу отделениеттан Д. Л. Попов салайар коллектива ылла. Звеноларга хас бириидин кэбиэриҥэр туһааннаҕынан 46 уонна 39,2 тонна оттоннулар. Бастакы миэстэҕэ «Юпитер-5 К» мотоцикл фондата, иккискэ—«Дружба» эрбии фондата аанна.

Коло-илин звеноларын күрэхтэһиилэриҥэр хас бириидин кэбитигэр 35,8 тонна оттоммут С. Н. Захаров звенота (Хатылы) кыайда. Бу көрдөрүүтэ хатылылартан 2,1 тоннаан хаалан Болтоноттон В. П. Седалищев II звенота иккис миэстэҕэ таҕыста. Оттон үсүһү бириэ кэбитигэр 20,3 тонналаммыт И. П. Собакин (Соловьев) ылла. Кыайыылаахтарга маанык бириэмийэлэр аанныылар: бастакы миэстэҕэ—«Юпитер-5 К» мотоцикл фондата, иккискэ—«Дружба» эрбии фондата, үһүскэ—Прибалтика куораттарынан айаныыр туристическай путевка.

Илиҥэн оттооччуларга бастакы уонна иккис миэстэлэри туһааннаҕынан Хайахсыттан М.

(Бүтүүтүн 2-е стр. көр).

ҮЛЭ ГЕРОЙУН ЧИЭСТЭЭҺИН

Ааспыт субуотаҕа, алтынньы 18 күнүгэр, «Мыҥдаҕаайы» совхоз киин туһаайбатыгар аатырбыт сылгыһыт, Социалистическай Үлэ Героя Роман Иннокентьевич Константинов 90 саҥа туолуутун бэлиэтээбин буолла.

Үөрүүлээх түгэнтэ ойуун тас өттүтэн кэлбит Саха АССР Госагропромун, шефтээх Чульман ГРЭС коллективын, Амма ойуунун Мэҥдиги совхоз делегациялара кыттыыны ылдылар.

Юбилары чиэстээһин үөрүүлээх мунньаҕар дакылааты совхоз парткомун секретара Г. В. Смирников оҥордо.

ССКП райкомун бастакы секретара Г. М. Сысолятин юбиляры истиҥник эҕэрдэлээн туран партия райкомун уонна райсовет исполкомун эҕэрдэ суруктарын туттарда. Кырдьаҕас коммунист Саха АССР Госагропромун представителэ А. В. Новгородова, Чульманнаабы ГРЭС профкомун председателэ солбуйаччы В. Т. Ященко уонна ойуун бары совхозтарыттан кэлбит представителлэр, общественнай тэриллэлэр эҕэрдэлээтилэр.

Саха сирин бары үһүгуттан кэлбит уонна РСФСР Госагропромун эҕэрдэ телеграммалара аҕыллыннылар. Р. И. Константинов олоҕун бэлиэ түгэннэриттэн кэрэхсэбиллээх ахтыылары үлэ ветерана Н. А. Дьячковскай, В. Х. Павлов, ССРС Государственнай бириэмийэтин лауреата М. С. Толстоухов оҥордулар.

Үөрүүлээх мунньахха Р. И. Константинов харда тылы этэ.

Юбиляры чиэстээһин П. М. Решетников аатынан народнай театр уонна Чурапчы орто оскуолатын «Дьиэрэҥкэй» ойуулуку ансамбльын концерттаан түмүктээтэ.

Комсомольскай тэриллэргэ: бойобуой дьоҕуру көрүнүү

ТӨЛӨННҮРҮҮ НААДА

Карл Маркс аатынан совхозтааҕы комсомольскай тэриллэ XII конференциятыгар Дьабылыаттан уонна Үрэх Күөрэтэн 48 делегат мунньуна. Кинилэр совхоз 144 комсомолецтарын уонна 75 сопоҺа суох ыччаттарын ыныгэр турар сорудаҕы чуолкайдаатылар, баар итэҕэстэри туоратар суоллары сүбэлэстилэр. Совхозка ыччаттар сүүсүҺүттэр 75 бырыҺыаннарын, механизатордар 40 бырыҺыаннарын, тутаччылар 65 бырыҺыаннарын ылаллар. «Тэҥүрэстээх», «Эҥчим» уонна «Аартык» ыччат-комсомольскай фермалар социалистическай куоталаһыыга кэхтээхтүк ыытталлар. Эдэр ыччаттары Н. Авксентьеваны, А. Парфеновы, В. Седалищеваны, П. Капитонованы, ыныгэй көрөөччү, райсовет депутата А. Дьячковскаяны, оттоохунтан сорудаҕын 129,8 бырыҺыан толорбут И. Седалищева ыччат-комсомольскай авенотун чилиэннэрин биир идэлэахтэрэ ытыктабылынан аатталлар. Ыччаттар ортолоруттан үчүгэй бачыымнар кэтэҕулэллэр. Ол курдук, В. Седалищева, А. Рязанская, А. Дордосова уонна А. Барашкова үһүс сыллаҕын маннык ыыппыксыттылар, Одьулуун орто оскуолатын 12 выпускниктара тутуспутунан производствоҕа үлэлии таҕыстылар.

Дакылаатчыт комсом секретара **Анна Дьячковская**, итинник үчүгэй кэстүүлэргэ тохтоон туран, болдомтону, туох ханнык ыччаттаргы, бэйэ билиитин хаҥатарга үлэлиахтэрин баҕарбат, сүрэҕэлдьиир комсомолецтар албэхтэриттэн туһаайда. Политическай уонна экономическай үөрэхтээһиннэҕи аспыт үөрэх дьыгыар 82 комсомолец хабыллыбыта. Ол эрдэҥ ыччаттар лекцияҕа, бастыҥдаҕа адъас арыйахтык кэпсэлэр. Сельскай библиотекаҕа баара-суоҕа 40 комсомолец чилиэннэрэ сылдьаллар. Оттон комсомольскай комитет үөрэххэ барар направлениелэрэ 22 ыччакка идэйнэй-политическай таһымнарын бэрбиэркэлээбэккэ, общественнай активностарын учуоттаабакка эрэ биэрдэ.

Атын улахан итэҕэйиилэн комсомольскай тэриллэ сопоҺа суох ыччаты кытта үлэтэ дьаалатынан устутта буолар. Комсомолга биир эрэ киһи үүнэриллиннэ. Ыччаттары аһаҕас комсомольскай мунньахтарга кытыаннарыы, сорудахтары биэрии суохтарын көрдөтө.

Комсомолецтар общественнай дьыалаҕа сыыһыаннара тэҥэ суох. Холобур, Үрэх Күөрэ комсомолецтара үүгэ субуотуннуктары ыытан албэх хаһаайыстыбаннай үлэлэри толордулар. Оттон Дьабылыаҕа онноҕор физкультурнай саала курдук кэскиллээх тутууга биллэриллибит субуотуннуккка иккиэйэх киһи кэлбиттээх. Манна субуотуннуктарга сыһыан малдьы итиннигэр комсомольскай комитет сэптээх түмүгү оногорботох.

Комсомольскай үлэ биир сүрүн туһаайыытынан ыччат сынньалаҥын тэрийии буолар. Культура дьиэтин иккиэйэх үлэһитэ бу боппуруоһу быһаарар кыаҕа суох. Оттон үүгэ биирдиилээн комсомолецтар балаҥнэмнит биэчэри сирэр-талар «сыанаһыт» буолуунан мунгурданаллар, бэйэлэриэр соруйдахха куотуннаары үүгэ субэни булаллар. Ыччаттар бэйэлэрин ортолоруттан көҥүлэччиллэр, сатаан тэрийэччилэр баалларга буоллар атыттар да активностара үрдүө эта. Кулууп радиоаппаратурата, уота-күөҕэ олус мөлтөх. Комсомольскай тэриллэ 1600 солк. кэмолеспут. Аны совхоз салаатата «көмөлөһөрө» эрэйиллэр.

Урукку сылларга совхоз спортивнай хамаандата бэйэтин убаастатар дьоҺун ситиһиилэрдээх эбит буоллаҕына, быйылы спартакиадаҕа кэнники миэстэҕэ тэбиллибит. Тэрээһинэ кыайтарбакка үүгэ көрүнүүлэрэ хаммаандалар тахсыбатахтар. Оройуонна волейболга кыргыттар бастаабыттара, баскетболга уоллаттар үһүс буолбуттара дьиҥэр ис кыахтар баалларын туоһулуур.

Комсомольскай прожектор 10 рейдэни ыыппыт эрдэҥ, кэмигэр ыытиннэриини оногорботох. Оттон рейдэлэр интэр-ойдөтөр оруоллара сыппаабыт. Арыгыта суох чэбдик олох ыйын охсуһар обществоҕа баарасуоҕа 7 ыччат ыыппыт. Бу комсомолецтар уонна ыччаттар 3 эрэ бырыҺыаннара.

Кэпсэтиигэ кыттыбыт комсомолецтар **М. Чекурова, Н. Башарин, А. Дьячковская, А. Капитонова, Д. Сибиряков** уо. д. а ЫБСЛКС XX сьиһин көрсө туох үлэни ыытыахха сабун, итэҕэстэри хайдах туоратар туһунан эттилэр.

Сүөһү интигнигэр үлэһит илии тэнийбэт. Быйыл совхозтан 30 ыччат үөрэнэ барбыт буоллаҕына, үлэлии 21 ыччат кэллэ. Үрэх Күөрэ курдук албэх үлэһиттээх производственнай учаастакка фельдшер уонна кулуун үлэһитэ суохтар. Оройуонна кэлэн аҕаар интэриэһинэй кинилэр бу учаастаҕы тумналлар. Ити барыта сүөсүүттэр олохторун ыаратар, чуҥкуҥурдар, ол үлэһиттэр олохсуйууларын ыаратар. Маныаха комсомольскай кыһаммыы уруллуохтаах. 13 №-дээх СПТУ үөрэнээччилэрин олохторуттан комсомольскай комитет ороспотох. Дьиҥэр шефтэһиник бигэтик олохтуур кэм кэллэ.

Совхоз салайааччылаҕа конференция үлэтигэр активнай кыттыыны ыыллылар.

Конференция үлэтигэр ЫБСЛКС райкомун бастакы секретара **И. К. Макаров** уонна ССКП райкомун партийнай комиссиятын председателэ **И. И. Филиппов** кыттыыны ыыллылар уонна тыл эттилэр.

9 киһиттэн составтаах комитет маҥнайгы тэрээһин мунньаҕар секретарынан **Анна Гоголева** талыллыбыта.

С. ЯКОВЛЕВ,
биһиги анал. корр.

Кырачааннар учууталлара

Педагогическай үлэҕэ 29 сыл үлэлээбит Чурапчы орто оскуолатын начальнай кылаабын учуутала Варвара Николаевна Черкашина соторутааҕыта бочуоттаах сылдьаланнаҥ таҕыста.

Кини Мэҥэ-Хаҥалас оройуонугар тереебута. Аҕата Николай Егорович Аҕа дойду сэриитин хоҥуутугар хорсуннук кыргыйа сылдьан, 1943 сыллаахха охтубута. Ийэтэ Дария Лазаревна кыайыы туһугар утуйары, сылдьанары умнан туран колхозка үлэлээн үс оҕотун иитиппита. Улахана уоҥчалаах Варвашка үөрэнэ-үөрэнэ колхозтуур көмөлөһөрө от мунньара, бурдук быһара, оҕуруоту кереро-кетэрэ. Ити курдук кыракый ньыс эрэйи-кыһалҕаны эрдэ билбита. Ол да кһиэн киэн туспа киһи кыһалҕатын өйдүүр буола улаатыыта.

Варвара Черкашина 1955 сыллаахха Төҥүлү орто оскуолатын сэтиһиилээхтик бүтэрбитэ уонна Якутскайдаабы педучилищеҕа үөрэнэ киирбитэ. 1957 сыллаахтан Мугудай орто оскуолатыгар физика, химия кабинеттарыгар лабораньыан үлэтин саҕалаабыта. Сотору Мугудайга детсад аһыллыбытыгар кини сэбиэдиссэйинэн анаабыттара. Эдэр үлэһит ово сада олоҕун буолан, салгыы бөҕөргүүрүгэр үүгэ сыратын биэрбитэ. Ити кини общественнай үлэнэн дьарыктанарын мэһэйдээбэтэҕэ. Активистка сельсовет депутатынан быыбардаммыта, иэнилиэк дьахталларын советын председателинэн үлэлээбита. Ол тухары үлэҕэ бэриниилээх үлэһит быһыытынан хайҕалта сылдьыбыта.

Варвара Николаевна 15 сыл устатыгар Чурапчы орто оскуолатын начальнай кылаас учуутальнан үүгэ суобастаахтык үлэлээтэ. Кини ити кэм тухары бэйэтин педагогическай уонна методическай билиилэрин үрдэтэргэ дьаныста: Герцен аатынан Ленинградтааҕы пединститут биир сыллаах курсуттар уонна Якутскайга учууталлар идэлэрин үрдэтэр курстарга элбэхтик үөрэнэ. «Киһи оҕоҕун устатын тухары үөрэниэхтээх» — бу Варвара Николаевна оҕоҕун, үлэтин биир халбаныаабат принципэ. Кини дьиэтигэр-уотугар кинитэни, хаһыаты туппутунан сылдьар, оҕолор, уратыларын, интэриэстэрин үчүгэйдик билэр. Кини үөрэппит оҕолоро ураты бэрэдэктээхтэр, үгүстэрэ бэйэлэрин-бэйэлэрэ дьаһанар, көрүнэр буола улааталлар.

В. Н. Черкашина оскуолаҕа үлэлии кэмигэр үүгэ оруттаах общественнай үлэлэри толордо: начальнай кылаас учуутальларын методическай холбоһуктарын да салайда, общественнай инспекторынан да үлэлээтэ. Агитаторанан — методист, эдэрдэргэ — наставник.

Варвара Николаевна 29 сыл сылаатата суох төһөлөөх үүгэ кырачааннары аҕаарга, суруйарга, суоттуурга үөрэппитин, кинилэр ситиһиилэриттэн хаста үөрбүтүн аҕаан сиппэккин. Учуутал барахсан бэйэтин бары кыһалҕаларын умнан туран, сүрэҕин сылаанын бүтүннүү кырачааннарга анаата. Хайыы-үйэ улаата охсон, кини курдук учуутал буолбуттар суба-ама ыла, суруйа, кэлэ-бара туралларын. Бу — Варвара Николаевна үлэттэн бүлбүт дьоло.

М. ПЕРМЯКОВА.

ФОТОНАН СЭМЭЛИИБИТ

«Чурапчы» совхоз Килэҥкэтээҕи отделениетын заправкалыыр пуунна күрүөтэ-хаһаата суох, ферма котельнайын кытта кэккэлэһэ турар. Арҕаатан улахан тыал түстэҕинэ котел кыыма да охсуллуох курдук. Баһаарыгыттар кинини сэбиэдиссэйинэн анаабыттара. Эдэр үлэһит ово сада олоҕун буолан, салгыы бөҕөргүүрүгэр үүгэ сыратын биэрбитэ. Ити кини общественнай үлэнэн дьарыктанарын мэһэйдээбэтэҕэ. Активистка сельсовет депутатынан быыбардаммыта, иэнилиэк дьахталларын советын председателинэн үлэлээбита. Ол тухары үлэҕэ бэриниилээх үлэһит быһыытынан хайҕалта сылдьыбыта.

Варвара Николаевна 15 сыл устатыгар Чурапчы орто оскуолатын начальнай кылаас учуутальнан үүгэ суобастаахтык үлэлээтэ. Кини ити кэм тухары бэйэтин педагогическай уонна методическай билиилэрин үрдэтэргэ дьаныста: Герцен аатынан Ленинградтааҕы пединститут биир сыллаах курсуттар уонна Якутскайга учууталлар идэлэрин үрдэтэр курстарга элбэхтик үөрэнэ. «Киһи оҕоҕун устатын тухары үөрэниэхтээх» — бу Варвара Николаевна оҕоҕун, үлэтин биир халбаныаабат принципэ. Кини дьиэтигэр-уотугар кинитэни, хаһыаты туппутунан сылдьар, оҕолор, уратыларын, интэриэстэрин үчүгэйдик билэр. Кини үөрэппит оҕолоро ураты бэрэдэктээхтэр, үгүстэрэ бэйэлэрин-бэйэлэрэ дьаһанар, көрүнэр буола улааталлар.

В. Н. Черкашина оскуолаҕа үлэлии кэмигэр үүгэ оруттаах общественнай үлэлэри толордо: начальнай кылаас учуутальларын методическай холбоһуктарын да салайда, общественнай инспекторынан да үлэлээтэ. Агитаторанан — методист, эдэрдэргэ — наставник.

Варвара Николаевна 29 сыл сылаатата суох төһөлөөх үүгэ кырачааннары аҕаарга, суруйарга, суоттуурга үөрэппитин, кинилэр ситиһиилэриттэн хаста үөрбүтүн аҕаан сиппэккин. Учуутал барахсан бэйэтин бары кыһалҕаларын умнан туран, сүрэҕин сылаанын бүтүннүү кырачааннарга анаата. Хайыы-үйэ улаата охсон, кини курдук учуутал буолбуттар суба-ама ыла, суруйа, кэлэ-бара туралларын. Бу — Варвара Николаевна үлэттэн бүлбүт дьоло.

М. ПЕРМЯКОВА.

БИҺИЭХЭ ЭППИЭТТИИЛЭР

«Мугудай» совхоз Телейдоорбу отделениетыгар Оҕус Баһылаары ыччат-комсомольскай коллективка ыаннньыксыттар, чуолаан, Т. Сивцева, Д. Красильникова, С. Сивцева үлэларыгар эппиэтинэһэ суох сыһыанньаһан ыамы намтаппыттарын, коллектив сорох чилиэннэрин оттуларыттан общественнай бааддаҕы кэнники таһаарыллаарын туһунан хаһыат атырдьах ыйын 21 күнүнээҕи күөмэригэр «Доруобай быһыыны-майгыны үөскэтиэххэ» диэн Л. Унарова критическэй ыстатыйаҕа бачаэттэммита. Онуоха партком секретара **М. Д. Кропникова**, редакцияҕа эппиэти ыытарын бытаардан баран маннык биллэрдэ:

«Ити ыстатыйа ферма коллективыгар дьүүллэһиллибитэ. Отделение советыгар туспаах эбэһинэстэриигэр мөлтөхтүк сыһыаннаспыттары сөптөөх миэрэҕэ тардыбыта. Ол мунньахха кыттыыны совхоз директора С. И. Сергеев, совхоз комсомольскай комитетын секретара М. Д. Толетоухова ылбыттара.

Кыстыкка киирэн баран, коллектив барыы чилиэннэрэ кыһаммыылаахтык үлэлиэллэр, ол түмүгэр үүт ыаммын үрдэтиллэр. Холобур, аспыт нэдиэлэҕэ валовойунан Д. Красильникова 402, С. Сивцева 545, Т. Сивцева 482 кг үүтү ыатылар. Кыргыттарга барыларыгар общественнай поҕоруускалар ааттарыллыннилэр. Бу коллективка партком чилиэнэ, бригэдьир Н. А. Сивцева сыһыарылынна.

Кыргыттар үһүс сыллаары производствоҕа үлэлии хаалларыллар».

x x x

Бу дьыл от ыйын 29 күнүгэр С. Попов «Оҕо саастан саҕаланар» диэн Эрилик Эристиин аатынан совхозка үлэ уонна сынньалаҥ лаҕырдарын тэрийэн үлэлэтиигэ таһаарыллыбыт итэҕэстэри, оҕо күүһүттэн туһанан хаалларга эрэ дьулуһуону арыйар критическэй ыстатыйаҕа бачаэттэммитэ. Онуоха эппиэти профком председателиттэн **П. И. Иннокентьевтан** оттоохун сезона быдан аспытын, хаар ньымсы түспүтүн кэнна, элбэх тогуллаах ейдетуһуу кэнниттэн дьэ туттубут:

«Ыстатыйаҕа ыйыллыбыт тахчылар кырдьыктаахтар.

Хайахсыт орто оскуолатын иһиэн тэриллибит үлэ-сынньалаҥ лаҕырыгар 50 оҕо хабылынна. Онно урукку оттугэр база тутуута ыытыллыбатах буолан, Аҕас Күөлэ диэн ферма территориятыгар тэриллибитэ. Үөрэнээччилэр былааннарын толорбуттара.

Критика кэнниттэн оҕолорго «Урал» эрбии бэриллэн бэриллибитэ.

Кэлэр сылга үлэ уонна сынньалаҥ лаҕырын базатын тутуу боппуруоһун совхоз салаатата туруорсар».

Сүөһү аһылыгын бэлэмнээһиҥнэ куоталаһыы түмүктэрэ

(Бүтүүтэ. Иннин 1 стр. кор).

А. Дорофеевтаах (биир киһиэхэ 15 тонналаннылар) итиннэ Толоонтон В. А. Готолевтаах (11 тонна) ыллылар. Бириэмийэлэр: бастаабыкка — «Юпитер-5 К» мотоцикл фондата, иккискэ — «Дружба» эрбии фондата.

Бу бэлэхха усулуобуйаны толорбуттар суохтарынан үһүс миэстэ анаммата.

Дуланы соҕотоҥкалыыр звеноолар куоталаһыыларыгар кыайыылаҕынан Одьулуунтан П. Н. Сибиряковтаах таҕыстылар. Кинилэр барыта 406 тонна дуланы (биир киһиэхэ 67 тоннаны) бэлэмнээтилэр. Коллектив «Юпитер-5 К» мотоцикл фондатынан бириэмийэлэнэр. Манна усулуобуйаны толорбуттар суохтарынан иккис, үһүс миэстэлэр анамматтылар.

Бу аатталлар звеноолар бука бары ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун Бочуотунай грамоталарынан наҕараадаланнылар.

Сельсоветтар күрэхтэһиилэригэр 290 тоннаны оттоон былаанын 106,6 бырыҺыан, эбии аһылыгы соҕотоҥкалааһын сорудаҕын иккки аҥар буктан ордуганан толорбут Кытаанах сельсовета (исполком председателэ С. М. Слепцов) бастаата. Иккис миэстэҕэ Соловьев сельсовета (исполком председателэ З. И. Федоров) таҕыста. Манна сезон устата 350 тонна оту кэбиһэн былааны 128,6 бырыҺыан, эбии аһылыгы бэлэмнээһин сорудаҕын балтараа бүк толордулар. Үһүс миэстэ 276 тоннаны оттоон былааны 83,1 бырыҺыан эбии аһылыгы соҕотоҥкалааһын сорудаҕын үс буктан ордуганан толорбут Хатылы сельсоветыгар (исполком председателэ В. А. Федорова) анаанна. Кыайыылаахтар ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун Бочуотунай грамоталарынан наҕараадаланнылар, туһааннаҕынан «Юпитер-5 К» мотоцикл, «Дружба» эрбии, миэбэл фондаларынан бириэмийэлэнэллэр.

Дьиэ кэргэттэр күрэхтэһиилэригэр бастаатылар: Н. Г. Оконешниковтаах, И. Н. Поповтаах, В. Д. Андреевтаах (бары кытаанахтар). Иккис миэстэҕэ Сылаантан С. М. Игнатьевтаах, Болуҥуртан К. С. Поповтаах, үһүскэ — Арыылаахтан Г. Л. Поповтаах, Одьулуунтан Е. В. Дьячковскайдаах уонна Г. М. Сибиряковтаах таҕыстылар. Бастакы миэстэлээхтэр ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун Бочуотунай грамоталарынан, атыттар ОАПХ советын уонна агропром үлэһиттэрин профсоюһун райкомун Бочуотунай грамоталарынан наҕараадаланнылар. Бириэмийэлэр: бастакы миэстэҕэ — охсор чехословацкай массына фондалара, иккискэ — 100 солк., үһүскэ — 75 солк.

Моой отчуттар куоталаһыыларыгар Д. Д. Петров, Н. Г. Собакин, И. Г. Собакин, Ф. Д. Кропников (бары Соловьевтан), Г. Н. Дагданча (Арыылаахтан) бастаатылар. Иккис миэстэҕэ И. Н. Илларионов, Д. С. Попов (иккиэн Соловьевтан), П. Г. Григорьев, Е. Е. Капитонов (иккиэн Одьулуунтан), В. Н. Спиридонов (Кытаанахтан) таҕыстылар. Оттон үсүһү С. С. Сыолятин (Болуҥуртан), В. С. Захаров, И. Н. Попов, В. И. Захаров (үһүөн Кытаанахтан), Д. З. Седалищев (Болтоҥоттон) ыллылар. Бастакы миэстэлээхтэр ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун Бочуотунай грамоталарынан, атыттар ОАПХ советын уонна агропром үлэһиттэрин профсоюһун райкомун Бочуотунай грамоталарынан наҕараадаланнылар. Кыайыылаахтар бука барыларыгар суваниргаарынан бириэмийэлэнэллэр.

«Чурапчы» совхоз Килэҥкэтээҕи отделениетын С. С. Лазарев механизированнай эҥардаах звенота оттоохун саҥа технологиятын олохха хиллэриигэ ситиһиилэрин иһин ССКП райкомун уонна райсовет исполкомун Бочуотунай грамотатынан наҕараадаланна, звеноҕа биһиргэбил бириэмийэ анаан, И. Н. Иванов, Н. Г. Иванов, Н. Н. Иванов, Н. Н. Иванов, Н. Н

Народнай хонтуруол страницата

Дьон-сэргэ кыраҕы хараҕынан

Кыстыкка — кыһамньыны, хонтуруолу

Кыстык саҕаланыаҕыттан норуот дозорнайдара 66 бэрэбиэркэлэри ыыттылар. Рейдалэр түмүктэринэн 33 дуоһунастаах дьон дисциплинарнай, сэрэтэр сэмэҥэ тардылыннылар, сорохтортон материальнай ирдэбил оногоҥулунна. Народнай хонтуруол оройуоннаах комитетынан 9 бэрэбиэркэ ыытыллыбытыттан иккитэ комитекка көрүлүннэ, биирэ ССКП райкомун бюротун көрүүтүгэр бэриллиннэ.

Бэрэбиэркэлэргэ, быйылгы курдук ураты кэрдобуллээх дьылга, саҥалыы тэрээһин, үлэни уларыта тутуу баара кэстүбэтэ. Кыстыкка бэлэмнэнии урукку уопсайынан дьаһалымсыйыынан, мунньаҕынан сүпсүгүрүүнэн саҕаламмыта. Ол түмүгэр эмиэ куолутунан айылҕа соҥнуур ыарахаттарын куоһур туттуу тохтообото, общественнай сүөһүү кыстыкка киллэрии барыы болдьохторо кэһилиннилэр. «Чурапчы» уонна «Мугудай» совхозтар алтыньыыга диэри сорох ыаннык итиэннэ борооску фермаларын сайылыктан көһөрбөтүлэр. Билигин даҕаны үгүс хаһаайыстыбалар, отделениелар сүөһүү ситэ бэлэмэ суох хотоннору булларыынан мунурданан олороллор. Оттон эбии аһылыгы бэлэмнээһин, хотону механизациялаһын, сүөсүһүттэр олорор усулуобуйаларын тэрийии кэм да «иккис» уочаракка сылдьаллар.

Котельнайдар, ититэр системалар улахан бэлэмэ суох, техническэй ирдэбилгэ эппиэттээбэттик оттук сезонун саҕалаатылар. Оройуон киниитэ тэрилтэлэртэн биирдэстэрэ даҕаны толору бэлэми хааччыйбатылар. Ити, биллэн турар, системалар, котельнайдар эрэллэрин мөлтөтөр, уматык, уу халтайга ороскуоттаныытыгар тиэрдэр. Холобур, Одьулуунга кини мастерскойу кытта биир котельнайга холбоммут участковай балыһа стационара балаҕан ыйын тиһэх декадатыгар диэри ититиллибэтэҕэ, Арыылаахха детсад өрөмүөнэ саҥа саҕаламмыта. Бары хаһаайыстыбаларга Сүөсүһүт дьиэлэрэ ититиллиилэрэ быһаарыллыбакка үлэлээбэттэр. Оройуон киниитэр «Юбилейнай» маҕаһыын, сибээс дьиэтэ оттук сезона саҕаламмытын кэнэ реконструкцияланнылар, оттон оройуоннаах Культура дьиэтин, өрөмүөнүүр-техническэй предприятие мастерскойун реконструкциялара ситэ иликтэр. Кестөрүн курдук, дьон олорор, үлэлиир дьиэлэрэ, оҕо учреждениелара, оскуолалар, атын да социальнай объектар быйылгы кыстыгы бэлэмэ суох көрүстүлэр.

Маннык тэрээһин дьонтон үлэ кытаанах дьиссиплиинэтин, таһаарыылаах үлэни, толорутас буолууну ирдиргэ мөһөйдөри эрдэтэ саарбаа суох. Бэрэбиэркэлэр кердереллэрүнэн, кормоцехтар ханна да толору кыаллаларынан үлэлэтиллэ иликтэр. Оттон быйылгы кыстык уратыта сүөһү аһылыгын бэлэмнээн, түпсаран туһаныыны модьуйар. Онон кормоцехтары маассабайдык үлэлэтиэхтээх этибит. Дьиҥэр оройуонтан быйыл эбии саҥа 11 кормоцех үлэлэтиллиэхтээх үлэ бытаанньык сыҕарыйар. Итиннэ үүтү ыаһыҥа охсуулаах икки ыйга эрэйиллэр түмүк ситиһиллибэтэ. Үүт-ас күннэтэ таннары түһэр. Алтыньы 1 күнүнээҕи туругунан, ситэтэ суох даннайынан, совхозтарга 203 ынах уолла, Уолуу ордук «Чурапчы» совхоз Сылаҥнааҕы, «Мугудай» совхоз Төлөйдоёҕу отделениеларыгар маассабай. Оттон Хадаарга Кырыс фермэтыгар ыанныыксыт ахсын күнүгэ 5-6 ынах сиргэ хоппор. Хаһахсыкка, Хоптоҕоҕо биир итиннник. Үгүс фермалар коллективтара араас биричиинэни туруоран кыстыкка киириигэ иккитэ ыаһыҥна киирбиттэрэ. Онуоха салалта сүрүннээн, зоотехническай сулуусна быһаарыылаах дьаһалы ылбата, сөпсөһөрдүү олорон биэрдэ.

Соловьевка балаҕан ыйын тиһэх иэдиэлэтигэр күннээҕи ыам 1 тоннаҕа тиийэ түстэ. Бу—ахардас үлэ режимин чуолкайдаабын, хонтуруол ситэтэ суоҕун, кыһыҥгылыы тигинэччи үлэлээбэтин ситиһиллибэтэҕин тэбиита.

Кыстыкка бэлэм ситиэ ырааҕын үрдүнэн сельсоветтар истэриннээҕи народнай хонтуруол группалара билигин да былааннаахтык, кодьүүстээхтик үлэлэбэттэр. Олох-дьаһах, эртинэ, эмп, культура тэрилтэлэрэ, оскуолалар, оҕо учреждениелара фермалары хайдах хааччыйалларын, чопчу тутунан көмөлөһөллөрүн чуолкайдыы иликтэр.

Дьэ бу тула норуот дозорнайдара күннэтэ хонтуруолу олохтуох, туоллууларын кэтэбилгэ тутуох кэриҥнэхтэр. Кыстык былааннарын эриэдэхси толорууну хааччыйыы бородууксуйа хаачыстыбатын тупсарыы, ыһыыны-тоҕуону, сүөһүттэн ылыллар бородууксуйа сүтүүтүн утары охсуһуу мэлдьитии хонтуруолу эрэйэллэр. Маныаха атын общественнай итиэннэ хонтуруоллуур тэрилтэлэр активтара киэҥник тардыллыахтаахтар.

Дьон айар активистарын барыы оттүнэн сайыннарыыга, мөлтөх үлэҕэ чопчу буруйдаахтары булуута, итэҕэстэри арыйыыга дозорнайдар быһаччы кыттыахтаахтар.

Кыстыгы атаарыы курдук эппиэттээх хампаанньаҕа норуот хаһаайыстыбатын бары салаларын үлэлиттэрэ кыттыыларын күннэтэ болҕомто киниигэр тутуу, дьыала туруга кэнүөр диэри хонтуруолу барыы дьаһалларынан күүһүрдүү народнай хонтуруол органнарын кииниэр активтарын тиэрэн турар сүрүн соруктара.

С. СМИРНИКОВА,
народнай хонтуруол оройуоннаах комитетын инспектора.

БОЧУОТУНАЙ ГРАМОТАНАН

Народнай хонтуруол органнарыгар активнай үлэтин иһин райпотребобщество прораба, комитет штаты таһынан инспектора **Матвеев Семен Егорович** РСФСР народнай хонтуруолун комитетын Бочуотунай Грамотатынан наҕараадаланна.

БЫТААРЫЫ ТЭБИИТЭ

«Мугудай» совхоз кыстыкка бэлэмнэниигэ улахан бытаарыылары таһаарбыта народнай контролердарынан арыйыллыбыта. Төлөй Диринэр, Уу Оҕустаах, Лыбынтах, Тебүрүөк курдук сүрүн фермалар хотоннорун өрөмүөннээһин, түпсаран оноруу олус хойутаатылар. Хотоннор санитарнай туруктара ханнык да кэрдобулта эппиэттээбэт. 6 ыанныыксыттаах ферма балаҕан ыйын бүтэһик күннэригэр диэри сайылыкка олордо.

Кыстыкка киириигэ итиннник бытаарыы түмүгэр Маралаайы уонна Төлөй отделениеларыгар 200 ньирэй улаханнык быһа түстэ. Төрдүс суорттаахтар баар буоллулар. Маннык эбии аһылыгы бэлэмнээһиҥнэ тиэрдиллэр сорудахтар толоруллубаттар, искусственнай үүт иһэрдиллибэт, профилакторийдар үлэлэбэттэр, зооветеринарнай дьаһаллар кииннэн тэриллибэттэр. Ордук ыарахан балаһыанньа Тебүрүөк хотонугар үөскээтэ.

Совхоз дирекцията эсэ балаҕан ыйын саҥатыгар отделение ахсын сүөсүһүт дьиэтин тутарга, гидропоннай ньымаҥ куох үүнээйини үүнэрэргэ, тиһэҕэр, Маралаайы отделениетыгар медицинскай кабинеты аһарга таһаарбыт бириказһэ бэрэбиэркэ ыытыллар кэмигэр оннуларыттан сыҕарыйбакка, кумааҕыга эрэ хааллаарыллыбыттара кэстүбүтэ.

Производственнай объектарга механизация хайа да көрүүгүн киллэрии быдаанньаммат даҕаны. Маралаайы үс фермаларыгар хотон ыарахан үлэлэрэ барыта илиҥэн толоруллаллар. Төлөйгө 2 фермаҕа таныллыбыт ТСН агрегаттар үлэлээбэттэр. Оттон бу аҕыйах сыллааҕыта оройуонна хотон механизациятын ситиһиилээхтик үлэлэтэр коллективтартан биир бастыҥнарынан буоллара.

Кормоцехтары, кормокухнялары тутуу сорудахтара толоруллубатылар.

Сүөсүһүттэр олорор усулуобуйаларын тупсарыыта үлэ эмиэ бытаан. Кииннэри итии аһылыгынан хааччыйыы боппуруостара быһаарыллыбатылар.

Сүөһү өлүүтүн тохтотуута ылыллыбыт дьаһаллар олохтох киирбэттэр. Бу икки отделениеҕа ыччырэк ыйдарыгар 24 ынах сүөһү, ол иһиттэн 16 ньирэй кэмньуннан өлүннүлэр.

Народнай хонтуруол оройуоннаах комитета бу отделениеларга общественнай сүөһү ыстыгар бэлэмнэнии уонна сүөһү итиитигэр тахсар сүтүгү аччатыы дьаһаллардан олохтох киллэрии турутун туһунан боппуруос дьүүллэнэ. Комитет сүөһүү кыстыкка киллэриигэ тэрээһин үлэни мөлтөппүттэрин, кэмигэр сөпсөох дьаһаллары ылбатахтарын, урдукку директивнэй органнар ыйыыларын толорботохторун иһин совхоз директора С. И. Сергеевкэ, ылаабынай зоотехник А. А. Варламовка уонна Маралаайы отделениетын управляющайа Н. Д. Пермяковка быыгабар биэрдэ. Таһаарыллыбыт ночооту сабыыга Н. Д. Пермяковтан биир ыйдаах хамнаһа тутулунна.

С. НИКОЛАЕВ.

Бэрэбиэркэ арыйда

Эрилик Эристиин аатынан совхозтаабы народнай хонтуруол группалара кыстык тэрээһиннэр бэрэбиэркэлэри ыыттылар.

Кыстыкка киириҥ сүүмэҕэ сөпсөохтук тэриллэр курдук эрээри, сорох итэҕэстэр кэмигэр туоратыллан испэттэрэ көһүннэ. Хоптоҕо отделениетын Үһүн Алаас комплексын хоту эркинин истиэнэтэ үрдүттэн арахсан хотон устатын тухары туспа барбыта. Онуоха капитальнай өрөмүөн ыытарга быһаарыллыбыта олохтох киирбэтэ. Уопсайынан, хотон үрдэ сууллар кутталлааҕын үрдүнэн сүөһүү киллэрдилэр.

Хадаар отделениетыгар Самнаҥайдаах фермэтыгар 150 ыччат сүөһү кыстыахтаах. Маннык өрөмүөн сиппэккэ алтыньы 3 күнүгэр диэри сүөһүлэр таһырдьа сыыттылар.

Уорҕа фермэтыгар тутуллубут механизированнай хотон монтаһа хаһан бүтэрэ биллибэт. Автопоилка уонна ноһуом таһаарыытын боппуруостара быһаарыллыбатылар.

Быйылгы кыстыгы сүөһүгэ эбии аһылыгы сиэтиэрэн быһаарыы соруга турарын үрдүнэн бу улахан боппуруоска ҥтумнаах дьаһаллар ылылла иликтэр. Үһүн Алаастан ураты фермаларта дуҕаны кырбыыр агрегаттар үлэлии иликтэр.

Народнай контролердар арыйбыт итэҕэстэрин туоратыыга уталыччылыыллыбат дьаһаллары ылыы бу күннэргэ хайаан да наада.

И. ПОПОВ,
совхозтаабы народнай хонтуруол группатын председателэ.

ҮЛҮННЭРИИ СЫАНАН АҔААБАТ

«Мыйдаҕаайы» совхоз Соловьевтаабы отделениетыгар звеноларга кэбиспит отторун мээрэйдээһиннэгэ үлүннэрэн көрүү чахчылара таһаарыллыбыттарын туһунан норуот дозорнайдарын сигналлара киирбитэ. Онно олоҕуран дирекция бирикээһинэн хаттаан мээрэйдээһиннэгэ аналлаах комиссия тэриллэн үлэлээтэ.

Комиссия быалаабыт 401 ото 7919 центнергэ тэҥнэстэ. Ити эрдэтээҕи көрүүттэн 1728 центнериэн итэҕэс. Онон оту үлүннэрэн быалаахын таһаарыллыбыта чуолкайданна.

Оту быалаахыҥна совхоз директорын от ыйын 15 күнүнээҕи аналлаах бирикээһиннэн специалистары кытыннарыы көрүллүбүтэ. Ону отделение салалтата толорботох. Онон биригэдьикир Н. И. Федоров соҕотоҕун мээрэйдээбит. Кини от туоратыгар ортотунан 50 сантиметры ордук ахпыт. Ол буоллаҕына быа аҥар уһугун маска баайан, атын оттун бэйэтэ тутан кэмнэһиннэн таһаарыллыбыт.

Дирекция буруйдаахтары эппиэккэ тарта. Управляющай эбэһиннэйин толороччу А. Е. Макаров, биригэдьикир Н. И. Федоров ыйдааҕы окладтарын үстэн биирэ тутулунна, отделение оттоохтуугуна бириэмийэтэ сотулунна. Оттообут звеноларта хамнастара хаттаан аҕыйыллыбыт, итэҕэс от балансаттан уһулунна.

Буруйдаахтар сэмэлэнилэр. Ол эрээри 170 сүөһү сыл тахсар ото суох буолбутун туох оҕоруой? Билэрэн курдук, бу отделение сорох саас ото чыычырбас, ардыгар муус устар эргэтиттэн бүтэр түбэлтэлэрэ баара. 1983 сылга отделение ото тиийбэккэ Абаҕаттан, Сулаачыттан, Болутуртан тиэммита. 1985 сылга 1500 центнер директор фондата туһаныллыбыта. Быйыл саас 895 центнер от Болутуртан тиэлдибита, сыллааҥы графиктан 1172 центнер аһары ороскуоттаммыта. Косторун курдук, отделение сыллата былааны толоруута үрдүк кэрдөрүүлэри ситийэр эрээри оту аһары ороскуоттуу олорорун курдук. Дьиҥэр: ол үлүннэрэн мээрэйдээһин тэбиита.

Оту мээрэйдээһиннэгэ үлүннэрэн көрүүнү бопсор быһаарыылаах дьаһаллар ылылыыллыбыттар. Үлэлээбэкэ ылыллар дохуоттары утары охсуһуу хаһаанньытааҕар да күүскэ туруорулуллубут кэмигэр отделение рабочайдарыгар өйдотөр үлэ ыытыллыбат. Бу ыарахан содуллаах итэҕэһи туоратар кэм кэлэ.

А. ЕФИМОВ,
совхозтаабы народнай хонтуруол группатын председателин солбуйаччы.

КЭТЭХХЭ ХАҺААНЫЫ

ОБХСС уонна народнай хонтуруол комитетын холбоһуктаах рейдэлэрэ оройуон киниитэ маҕаһыыннарга эргиэн быраабылаларын тутуһуута бэрэбиэркэлэри ыыта.

Интернат- оскуолатааҕы бородуукта атыылыыр маҕаһын (сэбиэдиссэй С. Г. Адамова) бэйэлэриттэн диэн хаһаанан 2 дьаһаык рафинад саахары ууруна сылдьаллара көһүннэ. Дьиҥнээн, ити үгүс маҕаһыыннарга атыыга баарын үрдүнэн эмиэ тоҕо дефицит оногоро сатыыллара өйдөмнөт. Маҕаһын подсобнайын түгэҕэр жевательнай эрэһиинэ, маргарин, пачкалаах мин концентрата эмиэ хаһааска уурулуллубуттар. Ити курдук, уопсайа 160 солк. бородуукта кистэммитэ көстон атыыга таһаарылынна.

Маниааҕы промтоварнай маҕаһыынга (сэбиэдиссэй з. т. М. И. Окошникова) эр киһи II-дии солкуобайдаах үс сорочкаҕа подсобнайга хаһааныллыбыттар. Бу күннэргэ ордук хамаҕатык атыыланыахтаах тоҥурук батареялаах 10-са хармаан фонардара эмиэ ууруллубуттар. Күһүн оскуола аһылыытын саҕана сүтэн хаалбыт чэпчэки сыанаалаах шариковай уруучукалар обургу соҕус хоруопкаҕа толору кутуллан баран прилавокка дьаһаҕыы түгэҕэр кистэммиттэрэ кестен атыыга таһаарылынна. Ити курдук аҥардас бу маҕаһыынга биэс мөһөөхтоох табаар кистэммитэ хостоон атыылаттарылынна.

Промкомбинат бородуукта атыылыыр маҕаһыынтан (А. Е. Дуранова) индийскэй чэй, яблочнай компот, борц, рафинад саахар курдук бородуукталар барыта 127 солк. атыыга таһаарыллыбакка ууруллубуттара көһүннэ.

«Юбилейнай» маҕаһын (П. В. Городецкая) подсобнайыгар 2 дьаһаык яблочнай компот, 1 дьаһаык сгущенный үүт, балтараа сүүчэкэ пачка индийскэй чэй, 2 дьаһаык пачкалаах концентрат мин, 2 дьаһаык сухой үүт кэтэхтэ ууруллубута арыллан атыыга таһаартарылынна.

Бэрэбиэркэҕэ көстөрүнэн эт консэрбэтин, яблочнай компот курдук дефициттэй бородуукталар товароведтар, райпо председателин солбуйаччы дьаһалларынан, олохтоммут бэрэдэк быһыытынан, быстах кэмнэ кэлэн үлэлиир бириигэдэлэргэ эрэ буолбакка, бирдиилээн дьоҥҥо эмиэ атыыламмыттар. Сыбаайбаҕа эбэтэр юбилейдарын бэлиэтиир дьоҥҥо балэхтиргэ диэн ааттаан сурутуннан быһа биэрии үчүн маҕаһыыны таарыйбакка ыскылааттан быһа барара эмиэ баар.

Эргиэн быраабылаларын куруубайдык кэһэн продавецтар дорботторуҕар анаан табаары ордорунуулараҥ, уна-хаҥас атыылааһыннар таһаарыллаллар. Маны тэҥинэн бэрэбиэркэлэр үгүс маҕаһыыннар подсобнайдарыгар кэлбит табаардар ханна түбэһиэх үрүт үрдүлэригэр сүөкэнэллэрэ, кини ыскылааттарга, маҕаһыыннарга кэлбит табаардар аһаҕас халлаан аҥнытар сыталларга үгүс. Оттон ыскылааттар, маҕаһыыннар хараҕыллара аатыгар эрэ үлэлиллэр.

Ити барыта кооперативнай баайы-дуолу харайыыга, атыыга таһаарыыга кытаанах контуруол олохтонорун ирдиир.

Рейдэйэ бириигэдэ чилиэннэрэ:
Н. ЯКОВЛЕВ, ОБХСС оперуполномоченнайа.
Н. МАКАРОВА, НХОК общественнай инспектора.

Комментатор колонкалара

ССРС — Аргентина:

СИБЭЭС БӨҺӨРГҮҮР

Советскай-аргентинскай сыҥыннаҕыларга уонна аан дойдутааҕы сыҥыннаҕыларга бүтүнүүтүгэр дьоҕуннаах событиелан ССРС-гар Аргентинскай Республика Президенэ Рауль Рикардо Альфонсин официальнайдык ыалдьыттаан сылдьыта буолла. Бу Латинскай Америка 30 мөлүйүөн нэҥилиэннэлээх бедэг государстволарыттан бириҥэстэрин баҺылыга биһиги дойдубутутар бастакы ыалдьыттааһына. Ыалдьыттааһын Латинскай Америкаҕа даҕаны, аан дойдуга бүтүнүүтүгэр даҕаны болҕомтону тардыбыта тубэспиччэ буолбатах. Биһиги сибээстэрбит историята ордоҥу кэмнэртэн силистээхтэр. Лоп курдук 100 сыл анараа өттүгэр Аргентина столицатыгар Буэнос-Айреска Россия ыыппыт бастаны киһиэхэ тиийбитэ, оттон 40 сыл анараа өттүгэр ССРС уонна Аргентина икки ардыларыгар дипломатическай сыҥыннаҕылар олохтоммуттара. Ол эрээри этиилэр ордук 1983 сыл ахсыннаҥытыгар Аргентинаҕа быласка Президент Альфонсин гражданскай конституционнай правительствота кэлиэҕиттэн ыла сайдан бардылар.

Биһиги сыҥыннаҕылардыт ураах государстволар эйэлээхтик биирдэ олорууларын принциптэрин халбаҥа суох тутуһуу, хардарыта ытыктаһыыта, тэҥ буолуута, бэйэ-бэйэ иҥэ дьыалаларыгар ороспот буолуута олоҕуоллар. Кэнники үс сылга советскай-аргентинскай сибээстэр ордук үрдүк таҺымна ыытыарылыннылар. Билигин биһиги дойдуларбыт икки ардыларыгар сыҥыннаҕылларга тиксиҥэр точкалар хаһаанныгыаҕар да биллэрдик эйэҕэстилэр. Аан дойдутааҕы үүс боппуруостарга, бастатан туран эйэ уонна сэбиэдэссийэ эйэҕэ ким охсуһуу долгутуулаах тыын боппуруостарыгар, икки дойду позициялара өөр түбэспиҥалларын эбэтэр тустастарын балыстыыр наадалаах. Советскай-аргентинскай хаҥастылар бэлиэлэриэн буолбут хардарыта итэҕэйиитигэр дойдулар иккиэннэрин холбоһуктаах кыахтарыгар кубулуйда. Ол иккиэ өрүттэр сыҥыннаҕылларын быаарсыыны деловой көрүүнүүр, аан дойдутааҕы быһыыны-майгыны чэбдигирдиигэ кылаатыйан буолар.

ССРС уонна Аргентина икки ардыларыгар саамай ааас уобаластарга биирдэ үлэлээҥин сайдар. Ааас үүнэр кэмнээх себулэҥнилэриэн чинэтиллибит эргэн-экономическай сибээстэр сүүкэн суоллаланан иҥэллэр. Быйыл балык хаһаайыстыбатын уобалаҥыгар себулэҥин иҥэн баттаҥа, эргиэн-экономическай, научнай, культурнай уонна атын эйэлэргэ иккэ себулэҥнилэр ситиҥилиннилэр. Аргентина Латинскай Америкаҕа Куба кэнниттэн биһиги эргиэнэ саамай бедэг бикрэ үлэлэҺээччибитиэн буолла. Советскай Союз Аргентинаттан, чуоҕаан, бурдуту, эти, түүнү атылаһар, киниэхэ станоктары, транспорт средстволарын, носуостар системаларын, компрессорнай станциялары биэрэр. Аргентина Президенэ ССРС-гар ыалдьыттаан сылдьыта биһиги дойдуларбыт икки ардыларыгар үүс туһаайыллаах биирдэ үлэлэҺиҥ сайдыытыгар саҥа тэтими биэрэриэр, государстволар икки ардыларыгар итэҕэйсиини салгыы бөвергэтүүгэ кылаатынан буоларыгар саарбаҕалаах суох.

Н. ЧИГИРЬ.
ССТА ыытаччыта.

Бэйэбит бөҺүөлэкпит, бэйэбит туһаарыахтаахпыт

ТЫЛ уонна ДЬЫАЛА

ДьаҺаллары чопчу аадырыстыахха

БөҺүөлэги туһаран оҥоруута Мутудай нэҥилиэгин олохтоохторо ороҕуонна ыытыллыы таҺаарыахтарыттан ыла сылтан ордук кэм аста.

Бу кэм устатыгар уһаайбалары бэрэдэктээҥнигэ, олорор дьиэлэр тас көрүнэрин туһаарыыга, мастары олордуута, киин уулуссаны «коҥоруугэ кырата суох үлэ барбытын бэлиэтин көрөбүн.

Маҥа хас саас ахсын ыраахтыгы үлэтэ ыытыллара үтүө үгэскэ кубулуйбут. Барыы ыаллар, тэрилтэлэр уһаайбаларын, уулуссаны биир кэмнэ ыраастыыллар, бохторуу мунньан утары умнатан иҺэллэр эбит. Онуоха үлэни сельсовет исполкома дьон олорор сириэн, агитзоналарынан, тэрийэн ыыппыта хамсаатыан төрүөх буолбут. БөҺүөлэги туһаран оҥоруу боппуруостара үс тегул сельсовет исполкомугар, иккитэ сессиялларыгар көрүллүбүттэр. Быһаарыылар агитзоналарга дьүүллэҺиллибиттэр. Уокуруктарыгын тэрийэр-маассабай үлэни ыытар депутаттар исполкомҥа отчуоттаабыттар.

Учуутал Д. Е. Скрябина начальниктаах почта зоната нэҥилиэккэ ыытарыы таҺааран үлэлиир. Маҥа кинрар үүс олорор дьиэлэр тас оттулариттан штукатуркаламмыттара киин уулуссаны олус туһаарбыт. Культура үлэһитэ И. В. Сивцев, пенсионер М. И. Пермяков дьиэлэрэ дэриэбинэҕэ бастыҥ оҥоһуулаахтар. Уһаайбалара штакетниктарыгын күүрүллүэн, чаҕылхай кыраасканан сотуллан остуоруйа дойдутун кэрэ теремоктарын саная таллар. Пермяковтар түннүктэрин аныгыар бөлөх хатыҥнар сараадыһа үүммүттэр.

СэргэстэҺэ олорор ыаллара киниэр үтүө холобурдарын батыһаллар. Ол курдук, пенсионер И. И. Коркин уһаайбатын туһаран оҥоруурга эмиэ талаана тахсыбыт. Буруустаммыт хаптаҺыннартан атыттары хатылаабат ойон быйыы оҺуордаах олбуорун аспыт эрэ хайгыы, кэрэхсии көрөр. Оттон отделение шофера М. Д. Захаров уһаайбата эмиэ киһи кэрэҕэ тардыстыытын ырата олоххо киириитин туоһута буолан турар.

Почта зокатын олохтоохторо саас тыаҕа тахсан субуотуннуктан, 120-чэ маҺы кэрдибиттэр. Ол тиэллэм киириитигэр уонна хайыттарыытыгар совхоз отделениета көмөлэспүт. Итиннэхэ ордук албэхтик управляющай Н. Д. Пермяков уонна техника бригадьыыра Д. Д. Сивцев сүүрбүттэр-көппүттэр.

В. М. Лаврентьев начальниктаах «Прогресс» агитзонаҕа быйыл сайын ордук албэх дьиэ штукатуркаламмыт. Онуоха совхоз салаатата (директор С. И. Сергеев) цемениэн, испиэскэнэн хаччыйбыт.

Киин уулусса биир киэргэлиэн оҕо садын уһаайбата буолар. Эргэ почтаны кэтэрэн, манна быйыл оҕолор оонньуур площадкаларын оҥорбуттар. Дьэрэкээн кыраасканан сотуллубут кыракый ааас тутуулар оҕолору таҺырдьа утуйа туралларын. Хаары кытта маҥаныгын куоталаһа турар икки корпус. Бу барыта киһи сүрэтэн кэтэҕэр, кэрэҕэ тардыһыы настроениетын үөскэтэр.

Тэбүрүөн СыҺыытыгар 15 саҥа олорор дьиэлэр үлэҕэ киллэриллибиттэр. Дьиэлэр тутууларын бөҺүөлэк уолсай көрүүгүн туһаран курдук эрдэттэн былаанныаан ыыппыттара ордук кэрэхсэбиллээх.

БөҺүөлэги туһаран оҥоруурга итинник кэккэ ситиҥнилэри бэлиэтээн тураммыт, «ол эрээри» диирбитигэр тиийэбит. Ол эрээри бэлиэтаммит үлэлэр сорохторо тумнуута хаалларыллыбыттар, ситэ туолбатахтар, иҥэстэҕэ сорох учуутай көҕүлэҺиннэр общественность кизиҥ ойобулун ылбатахтар.

Эбэһээталистибаҕа бэлиэтэммитин курдук, Тотан итэҕэйэ суох олорор дьиэ тас өттүттэн түһэрэрэ бэлиэтаммит үлэлэр сорохторо тумнуута хаалларыллыбыттар, ситэ туолбатахтар, иҥэстэҕэ сорох учуутай көҕүлэҺиннэр общественность кизиҥ ойобулун ылбатахтар.

Эбэһээталистибаҕа бэлиэтэммитин курдук, Тотан итэҕэйэ суох олорор дьиэ тас өттүттэн түһэрэрэ болҕотоммит үлэлэр сорохторо тумнуута хаалларыллыбыттар, ситэ туолбатахтар, иҥэстэҕэ сорох учуутай көҕүлэҺиннэр общественность кизиҥ ойобулун ылбатахтар.

Эбэһээталистибаҕа бэлиэтэммитин курдук, Тотан итэҕэйэ суох олорор дьиэ тас өттүттэн түһэрэ

ной тэрилтэлэр салайаччылара утумнаахтык үлэлиэлэриэхтэр...» Уопсай тылларга кулуктэнэн, кими да туохха да эбэҺинэстэбэт ууруох. Хаһаанга диэри хаҥыык тэрилтэ салайаччыта туох үлэни ыыттарыахтаҕын чопчуйыах баара.

Биллэр улахан ыарахаттары нэҥилиэннэни шифер, түннүк тааһа, тоҺоҕо, кыраска, тимир лиис, толь курдук тутуу матырыйаалларынан хаччыйыы мөлтөҕө үөскэтэр.

БалаҺыанньаттан тахсар суолу-иҥи совхоз дирекцията уонна сельсовет исполкома эрчимнээхтик көрдөөхтэрин наада. Холобур, шефтээх Нерюнгрибыт улахан күүстээх тутуулларын тэрилтэлэрин көмөлөҺүннэрэр тоҕо сатаммат буолуой?

Пятилетка бүтүүтүгэр Мутудай бөҺүөлэгэ кэнэ уулуссалардаах, күөх суугун быыһыгар олорор туһаҕай дьиэлэрдээх буоларын иҥин кыһамныыны, күүһү түмүөхха.

Л. УНАРОВА.
хаһыат анал. корр.

НРБ. Руса куоракка фазаннары ууһатар дойдута саамай бодаҥ хаһаайыстыба тэриллиэ. Манна 200 тыһ. көтөру ыыталлар, оттон республика 15 уокуруктарыгар тарҕаталлар.

Снимокка: хаһаайыстыба үлэһитэ Нелля Асенова чугас ойуурдарга атаарыах иннинэ фазаннар туруктарын көрөр.

БТА—ССТА фотота.

ДЬИҢ ГОСУДАРСТВЕННАЙ ДЬЫАЛА

1989 сыл тохсуннньутугар государственнай статистика органнара нэҥилиэннэ Бүтүн Союзтааҕы уочараттаах биэрэпиҥин ыытыахтара. Хайыы-үйэ быйыл ахсыннаҥы 10 күнүттэн 17 күнүгэр диэри боруобалыыр биэрэпис буолуохтаах. Ол сыалларын итиэннэ соруктарын, ыытыллар бэрэдэгин туһунан «Правда» пресс-бюротун көрдөһүүтүнэн ССРС КСУ-тын биэрэпистэргэ уонна нэҥилиэннэни чинчийиилэргэ управлениетын начальника А. А. ИСУПОВ кэпсиир.

—Ааспыт биэрэпис Советскай Союзка 1979 сыл тохсуннньутугар ыытыллыбыта. Ол былаанныыр органнарга сыаналаах матырыйааллары биэрбитэ. Государство демографическай матириэтэ—нэҥилиэннэ сааһынан, дьарыгын көрүүлэриэн, территориянан, о. д. а. үлэйиллиитэ —промышленнай предприятиелары таба аттаран олохтоохуҥна, үлэ ресурсаларын быһаарыыга, аһынан-үөлүнэн хаччыйыы былаанын барыллааһыҥҥа кыаҕы биэрэр.

Ол эрээри итиҥ ситиҥнилэрин туһугар хаҥыык ыйытыыларга эппиэт эрэйиллэрин, олор хайдах быһыылаах бэриллиэхтээхтэрин, сибидиэннэлэрин хайдах ырытыахха сөбүн чуолкайдык билиаххэ наада. Бастаан боруобалыыр биэрэпис дьэ ол иҥин ыытыллыаҕа.

—Аркадий Алексеевич, боруобалыыр биэрэпис хаҥыык ороҕуоннарга ыытыллыаҕай, чопчу тоҕо киниэр талыллыннылар?

—Итиэ ороҕуоннар тохсуолар, онно эбии Мингечаур куорат. Боруобалыыр биэрэпис РСФСР-га, Украинаҕа, Белоруссияҕа, Казахстанҕа, Латвиаҕа, Азербайджанҕа, Киргизиаҕа ыытыллыаҕа. Талыллыбыт сирдэр нэҥилиэннэлэриэн даҕаны, географическай бэлиэлэриэн даҕаны бэйэ-бэйэлэриттэн уратылаахтар, оттон холбоон биһиги нэлэмэн киэн дойдубут үүс эйэлэ уеулуобуйаларын иҥин ааас онуо дьүҺүнүн көрдөроллор.

—Бу биэрэпис ыйытыылара 1979 сыллааҕыттан уратылаахтар дуо?

—Уратылаахтар. Олор хаачыстыба өттүнэн адъас саҥа даҥнайдар наадаларыттан үөскээн тахыстылар. Билигин дойдута, холобур, олорор дьиэлэри тутуу киэҥ программата тэнитилиннэ. Ону олоххо чопчу киллэрэргэ нэҥилиэннэ олорор дьиэлэри хаачыллыытын туһунан дьиҥнээхэйин көрдөрөр объективнай сибидиэннэлэр наадалар. Ол иҥин биэрэпис анкеталарыгар олорор дьиэ-уот усулуобуйаларын таарыйар сэттэ ыйытыылар киллэрилиннилэр.

Ол гынан баран сибидиэннэлэр барыы гражданнартан быһаччы ыыллыахтара суоҕа. Дьиэлэр типтэрин уонна «саастарын» туһунан информациялары, холобур, дьиэ-уот, ону туһаныы хонтуоралара эбэтэр дьиэлэри туһаныыга дирекция түҺэриэхтэрэ.

Ураты болҕомто дьиэ-кэргэн баланыыстарыгар, оҕолорго, иитиллэр средстволар источниктарыгар туһаайыллар. Профессиональнай-техническай училищелары бүтэрээччилэр ахсаннарын эмиэ чуолкайдыахтаахпыт. Итэҕ ПТУ ситимин салгыы сайыннарыы былаанын ырытан оҥоруурга олус туһалыаҕа.

Анкеталар барыта 24 ыйытыылаахтар, атыннык этэххэ аспыт биэрэпис гиэнинэҕэр аҕыйыман-эмиэ.

—Ыйытыы формалара уларытыллыахтара дуо?

—Олор урукку уларыйан хаалыахтара. Анаан бэлэмнэммит счетчик-үлэһиттэр надиэлэ иҥиэн квартираларга, чаанньык дьиэлэриэн сылдьан биэрэпис диистэритэр гражданнар эппиэттэрин суруйуохтара.

—Ылыллыбыт даннайдары ырытан көрүүнү ылар буоллахха, маныаха биһиги саамай анныгыллыы электроннай техниканы туттарга бэлэмнэммэппит. Биэрэпис хас лиһиэн ахсын анаан кодтаммыт бэлиэлэр баалларын. Оптическай суоттуур оноҺуктар олору электрическэй сигналларга кубулутуохтара итиэннэ математическай лиэнтэҕэ суруйуохтара.

Информациялары салгыы ырытыы кумааҕыта суох прогрессивнай технологиянан барыаҕа. Электроннай-суоттуур массыынналар баһаам элбэх сибидиэннэни түргэнник ырытыахтара итиэннэ бүтэһиктээх түмүктэри биэриэхтэрэ. Үлэ итиннэхэ маарынныыр опыта биһиэхэ хайыы-үйэ баар. Ол биһиги дойдубут социальнай матириэтин суһаллык уонна таба оҥорон көрөр кыахтаахпытын кэрэһэлиир.

Бэйэтин кэмигэр В. И. Ленин «биэрэпис дьыалата ведомственнай дьыала буолбатах. Республика дьыалата, советскай учреждениелар барыларын дьыалалара» (айымнь. тол. хом. 51 т. 345 с.) диэн бэлиэтээбита. Нэҥилиэннэ уочараттаах Бүтүн Союзтааҕы биэрэпиҥэ оннук дьиҥнээх государственнай дьыаланан буолаары турар. Киэн хаамыытыгар ылыллар матырыйаалар обществоны хаачыстыба өттүнэн уларыта тутуу сүҺүөх кэмигэр биһиги барыы резервэлэрбитин мунутуурдук түмэргэ комолоҺуохтэрэ.

«Правда» пресс-бюрота.

Редакторы солбуйаччы
С. Н. ЧИЧИГИНАРОВ.

«Саҥа олох» хаһыат редакцията кочегардарга наадыйар. Үлэлиэн баҕалаахтар үлэ бириэмэтигэр кэлэн кэпсэтэргиэхтэр.

Эриллик Эристиин аатынан совхоз салаатата, Чакыр сельсоветын исполкома колхознай тутуу ветерана
МАКСИМОВА
Матрена Семеновна
ыараханнык ыалдьан өлбүтүнэн бокуонньук оҕолоругар, аймахтарыгар кутурҕаннарын тэрдэллэр.

Таптыыр иэйбит, эбэм, аймахпыт колхознай тутуу ветерана
МАКСИМОВА
Матрена Семеновна
уһун ыарахан ыарыыттан өлбүтүн, дириҥник курутуйан туран, иҥитиннэрэбит.
Уолаттара, кыргыттара, сиэнэ, аймахтара.

БИҺИГИ АДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700. Чурапчы с. Карл Маркс уул. 26 «а». ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—21-332, отделлар—21-265, уопсай—21-505.

«Саҥа олох» («Новая жизнь»)—орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

Индекс 54907. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ. с. Чурапча. ул. Карла Маркса 26 «а». Тираж 3717 экз.
№ ЗАКАЗА 127.